

Nuna tamakkerlugu naatsorsuutini siunertarineqarpoq piffissami inuiaqatigiinni aningaasatigut ataqatigiiaat paasiuminaatsut tamakkiisumik takujuminartunngorlugit ersersinnissaat.

Kisisitsitigut paasissutissiinermi tunisassiornerup sullissine-
rullu tamarmiusup nalinga siullermik ersersinniarnearpoq. Nioqqu-
tissiorneq taanna sulisut aamma suliffeqarfinnik aningaasarsium-
millu piginnittut akissarsiutigaat. Isertitat taakku taamaalillu-
lit pisortat inuillu atuineranni aningaasartuutitut tunngaviup-
put. Isertitanit atorneqanngitsut ileqqaarutigineqartarput. Inuiaqatigiit ileqqaarutaat piffissami aningaasaliissutitut soorlu assersuutigalugu maskiinanut illunullu matussutaasarput.

Ileqqaarutit aningaasaliissutissanut matussusiisinnanngippata, inuiaqatigiit aningaasaliissussanik pisariaqartitsisapput nunanit allanit taarsigassarsinikkut matuneqartariaqartunik, tamannalu akiliisarnerup naligiissinnerani akiligassani ingerlaavartuni amigartoorutaasarluni.

Paarlattuunik ileqqaarutit aningaasaliissutissanit anneruppata taava nunarsuarmiogatinut sanillullugu inuiaqatigiit inissiiffissaaleqilissapput, tamannalu akiliisarnerup naligiissinnerani akiligassani ingerlaavartuni sinneqartooruteqarnermik ersersitsissalluni. Taamatut aningaasat kaaviiartut nuna tamakkerlugu naatsorsuutitigut kisisitsitalerneqartarput; nioqqu-
tissiornermiit aningaasarsiornermut isertitat atuinermut, ileqqaarnermut aamma nunani allani taarsigassarsiner-
mut/inissiinermut atorneqarlutik.

Nuna tamakkerlugu naatsorsuutit suliarineqartarput najoq-
qutassiat nunat tamalaat akuerisaat malillugit, tassalu nunani tamalaani kisisitsitigut paasissutissanik suliaqarnermik ataqatigiissaarinermillu oqartussaasunit suliarineqarsimasut tassa imaappoq EU-mit, FN-mit, IMF-mit, OECD-mit kiisalu Verdensbankenimit. Taamaaliornikkut paasissutissat piffissap ingerlanerani nunallu akornanni sanilliunneqarsinnaanerata qulakkeerluarneqarput. Aningaasaqarnerup ineriartornerata misissorneqarneranut aamma Kalaallit Nunaata aningaasaqarnera nunanut allanut sanillersuunneqarneranut nuna tamakkerlugu naatsorsuutini kisisitsit qanoq atorneqarsinnaaneri immikkoortoq 10.1-10.4-mi takutinneqarpoq. Kisisitsitigut paasissutissanili taaguutit paasiuminaassinnaasarput. Im-
mikkoortoq 10.5-mi taamaattumik assersuutitigut paasiuminarsarneqarput.

10.1 NUNA TAMAKKERLUGU NAATSORSUUTINI INISSITSITERINERIT PINGAARNERIT

Tunisassiat ataatsimut nalingat (BNP) inuiaqatigiinni tunisassiarineqartut nalingannut uutuuutaavoq. Tunisassiornerup tamarmiusup nalinga naatsorsuutitut ilanngunneqartarpoq,

Nationalregnskabet har til formål at give et over-
skueligt billede af de mange og komplekse øko-
nomiske transaktioner, der finder sted i et sam-
fund i en periode.

Statistikken belyser først og fremmest stør-
relsen af den samlede produktion af varer og
tjenester. Denne produktion udbetales til løn-
modtagere og til ejerne af virksomheder samt til
kapitalapparatet. Disse indkomster danner
grundlaget for afholdelse af de offentlige og pri-
vate forbrugsudgifter. Den del af indkomsten,
der ikke forbruges, bliver sparet op. Samfundets
opsparing går til at dække periodens investe-
ringer i fx maskiner og bygninger.

I det omfang, at opsparingen ikke kan dække
disse investeringer, har samfundet et finansie-
ringsbehov, der må dækkes ind gennem låntag-
ning i udlandet. Det afspejles i et underskud på
betalingsbalancens løbende poster. Er opspa-
ringen omvendt større end investeringerne, har
samfundet et placeringsbehov i forhold til resten
af verden. Det afspejles i et overskud på beta-
lingsbalancens løbende poster.

På denne måde sætter nationalregnskabet tal
på det økonomiske kredsløb; fra produktion
over indkomstdannelse til anvendelsen af ind-
komster på forbrug, opsparing og låntag-
ning/placering i udlandet.

Nationalregnskabet bygger på internationalt
vedtagne retningslinjer, der er udarbejdet af de
internationale koordinerende myndigheder for
statistik. Det vil sige, EU, FN, IMF (den
internationale valutafond), OECD og Verdens-
banken. Derved kan data bedre sammenlignes
over tid og mellem lande. I afsnit 10.1-10.4
vises, hvordan nationalregnskabet tal kan an-
vendes til at analysere den økonomiske udvik-
ling og sammenligne økonomien i Grønland
med omverdenen. Begreberne i statistikken kan
dog være lidt svært tilgængelige. I afsnit 10.5
forsøges de derfor forklaret ved et simpelt ek-
sempel.

10.1 NATIONALREGNSKABETS HOVEDPOSTER

Bruttonationalproduktet (herefter kaldet
BNP) er et mål for værdien af produktionen i
samfundet. Det dækker over værdien af al pro-

inuussutissarsiutinit pingaarneriit soorlu aalisarnermit aatsitasanillu qalluinermit, sanaartornermit, sullissinermilu inuussutissarsiutini soorlu peqqinnissamut, atuartitsinermut, nujalerisut inunnillu angallassinermut tunisassiornerup nalinga. Inuussutissanik nioqputissanillu paarlaaqateqartarnek, tassunga ilanngullugu nammineq atugassanik piniarnek aamma ilaaitinneqarpoq. Tunisassiornerup tamarmiisup aamma tunisassianik akuutissanillu atuinerup tamarmiisup akornanni nikingassutaasa naatsorsornerisigut Tunisassiat Ataatsimut Nalingat nassaarineqartarpoq, tassalu inuussutissarsiutini assigiingitsuni tunisassiornermi naliusut annertuseriartarnerannut eqqornerusumik nassuiaataalluni. Tunisassiat Ataatsimut Nalingat atuisut suliffeqarfimlu nioqputissanut sullissinermullu toqqaannartumik akit akilertagaannut (niuerfinni akit) naatsorsornerqartarpoq. Tassunga ilaapput tunisassiornermi eqqussinermilu akileraarutit, assersuutigalugu imigassanut sikaritsinullu akit-suutit. Paarlattuanik tapiissutit ilanngaatigineqartarput, assersuutigalugu nukissiuutit assartuinermullu tapiissutit. Tunisassiat Ataatsimut Nalingat 2007-mi 11.063 mio. kr.-iuvoq, tassalu innuttaasumut ataatsimut 190.000 kr. naligalugu.

Tunisassiornerup pilersitaanik ataatsimut isertitat (BFI) tassaavoq akissarsiortup kiisalu suliffeqarfinnik piginnittu il.ii. atorsinnaasaannut isertitanut uuttuutaasoq. Tunisassiornerup Pilersitaanik Ataatsimut Isertitat tunisassiornermut eqqussuiner-mullu akileraarutit ilanngaatigalugit, tapiissutillu ilassutigalugit, naatsorsornerqartarput, taakku aningaasartaat pisortat pisassarisarmagit akiligassarisarlugillu. 2007-mi tunisassiornermut eqqussuiner-mullu akileraarutit 692 mio. kr.-sut annertutigipput tapiissutillu 553 mio. kr.-ullutik. Taamaallilluni Tunisassiornerup Pilersitaanik Ataatsimut Isertitat Tunisassiat Ataatsimut Nalingannit annikinnerulaarpoq, tassa 10.924 mio. kr.-ullutik. Innuttaasumut ataatsimut 188.000 kr.-ngajannik naleqarlutik. Tunisassiornek inuiaqatigiinni kisimi isertitaqarfimngilaq. Kalaallit Nunaata nunallu allat akornanni arlalinnik aamma nuussisioqartarpoq. Tassani assersuutit pingaarnersaraat Danmarkimiit ataatsimut tapiissutit, kisianni aamma EU-mik isumaqatigiissuteqarnerit Kalaallit Nunaata isertitaqarneranik qularnaarinnippoq. Inuiaqatigiit isertitaasa ataatsimut nalingat inuiaqatigiillu ataatsimut isertitaasa nalingannit ator-neqarsinnaasut taamaallilluni inuiaqatigiit atuinermut aningaasaliissutinullu nunanut allanut taarsigassarsiniaqqaaratik atugassaannut nassuiaataavoq.

Inuiaqatigiit ataatsimut isertitaasa nalingat (BNI) nassaarineqartarpoq nunani allani sinniisuutit akissarsiaannut (ilanngaatit peereerlugit), kiisalu nunani allani sinniisuutit pisassaasa nalillit isertitaqarfignerannut (ilanngaatit peereerlugit) Tunisassiat Ataatsimut Nalingannut iluarsiisutigigaanni. Inissitat taakku ukiumut 242 mio. kr.-nik aningaasartaqarnissaat missiliuunneqartut nunatsinnut tunngillat. Taakkunaniipput inuit Kalaallit Nunaannut sivikinnerusumik suliaortut akissarsiaat (ukioq ataaseq inorlugu), assersuutigalugu peqqinnissaqarfimmi sulusit, akileraarutit atuinermullu aningaasartuutit ilanngaatigereerlugit akissarsiaminnik annissisut. Aammattaq nunani allani aningaasartuuteqarfiusut ingerlatseqatigiffiillu taarsigassarsiaannit erniaajunnartut il.ii. ilaapput. Ataatsimut katikkaanni 2007-

duktion, lige fra de primære erhverv, såsom fiskeri og råstofudvinding, over fremstilling og bygge- anlægsvirksomhed, til de tjenesteydende erhverv som sundhed, undervisning, frisører og persontransport. Naturaløkonomien, herunder fangst til eget brug, indgår også i regnskabet. BNP opgøres som forskellen mellem den samlede produktion og forbruget af rå- og hjælpestoffer, og er dermed et udtryk for den værditilvækst, der finder sted i produktionsprocessen i de forskellige erhverv. BNP opgøres i de priser, som forbrugere og virksomheder rent faktisk betaler for varer og tjenester (markedspriserne). De inkluderer produktions- og importskatter, som fx afgifter på spiritus og cigaretter. Omvendt fratrækkes subsidier, fx tilskud til energiforsyning og transport. BNP var i 2007 11.063 mio. kr., svarende til knap 190.000 kr. pr. indbygger.

Bruttofaktorindkomsten (herefter kaldet BFI) er et mål for den indkomst, der er til rådighed for lønmodtagerne samt ejere af virksomheder med videre. Det beregnes som BNP fratrukket produktions- og importskatter og tillagt subsidier, da disse beløb henholdsvis tilfalder og betales af det offentlige. Produktions- og importskatterne beløb sig til 692 mio. kr. i 2007, mens subsidierne udgjorde 553 mio. kr.. Hermed var BFI en anelse mindre end BNP, nemlig 10.924 mio. kr. Det svarede til ca. 188.000 kr. pr. indbygger. Det er ikke kun produktionen, der skaber indkomst for samfundet. Der finder også en række overførsler sted mellem Grønland og udlandet. Det vigtigste eksempel herpå er bloktilskuddet fra Danmark, men også aftaler med EU sikrer Grønland indtægter. Bruttonationalindkomsten og den disponible bruttonationalindkomst er dermed udtryk for, hvad samfundet reelt har at disponere over til forbrug og investeringer uden at skulle optage lån i udlandet.

Bruttonationalindkomsten (herefter kaldet BNI) fremkommer ved at korrigere BNP for aflønningen af ansatte (netto), der er modtaget af grønlandske residerter fra udlandet, samt for formueindkomst (netto), ligeledes modtaget af grønlandske residerter fra udlandet. Skønsmæssigt beløber disse poster sig årligt til 242 mio. kr. ud af Grønland. Det dækker over løn til personer, der tager arbejde i Grønland i kortere perioder (under et år), fx ansatte i sundhedssektoren, som efter at have betalt skat og forbrugsudgifter i Grønland tager lønnen med sig hjem. Desuden omfatter skønnet renter med videre på gæld, optaget af husholdninger og selskaber i udlandet. BNI udgjorde 10.821 mio. kr. i 2007. Det svarede til ca. 184.000 kr. pr. indbygger.

mi Inuiaqatigiit Ataatsimut Isertitaasa Nalingat 10.821 mio. kr.-upput. Tassa innuttaasumut ataatsimut 184.000 kr.-nik annertussuseqarlutik.

Inuiaqatigiit ataatsimut isertitaasa nalingannit atornergarsinnaasut (Disponibel BNI) Kalaallit Nunaannut nuunneqartut (ilanngaait peereerlugit) Inuiaqatigiit Ataatsimut Isertitaasa Nalingannut ilanngunnerisigut pissarsiarineqartarput, tassalu dansk it naalagaaffianit ataatsimut tapiissutit, dansk it naalagaaffiata kalaallit nunaanni aningaasartuutai kiisalu aalisarsinnaanermut akuersissutinut atatillugu EU-mit nuussinerit. 2007-mi nuussinerit 3.866 mio. kr.-nik annertussuseqarput, taamaallilluni Inuiaqatigiit Ataatsimut Isertitaasa Nalingannit Atornergarsinnaasut 14.687 mio. kr.-nik annertussuseqalerput imaluunniit innuttaasumut ataatsimut 250.000 kr.-ngajaallutik. Tunissassiornikkut isertitanut pilersinneqartunut naleqqiullugu nunanit allaniit nuussinerit inummut ataatsimut nuna tamakkerlugu isertitat 60.000 kr. missaannik qaffiarput. Takussutissiaq 10.1-mi piffissami 2002-2007-mi qulaani taaneqartut ataqatigiinnerat takuneqarsinnaavoq. Sukumiinerusumik allaaserisaqarnek kapitalimi kingulliutillugit Tabel 10.1-mi nassaarineqarsinnaavoq.

Takussutissiaq 10.1
BFI, BNI aamma BNP

Den disponible bruttonationalindkomst (disponibel BNI) fremkommer ved at tillægge BNI ensidige overførsler (netto) til Grønland. Det handler om bloktilskuddet fra den danske stat, den danske stats afholdelse af udgifter i Grønland samt overførslen fra EU i forbindelse med fiskerilicenser. I 2007 beløb overførslerne sig til 3.866 mio. kr., hvilket bragte disponible BNI op på 14.687 mio. kr. eller ca. 250.000 kr. pr. indbygger. Pr. indbygger betyder overførslerne fra udlandet en stigning i nationalindkomsten på omkring 60.000 kr. i forhold til den indkomst der skabes via produktionen. Disse sammenhænge for perioden 2002-2007 fremgår af Oversigt 10.1. En mere detaljeret beskrivelse findes i Tabel 10.1 sidst i kapitlet.

Oversigt 10.1
Nationalregnskabs hovedposter

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	
	Mio kr.						
1 BNP	9.223	9.397	9.855	10.112	10.636	11.063	1 BNP
2 Nioqqutissianut akileraarutit	655	595	628	665	658	692	2 Produktions- og importskatter
3 Nioqqutissianut tapiissutit	654	593	570	624	564	553	3 Subsidiar
4 BFI (1-2+3)	9.222	9.395	9.797	10.071	10.542	10.942	4 BFI (1-2+3)
5 Sulisut akissarsiaat pigisanillu isertitat Nunanit allanit, ilanngaaseriikkat	242	242	242	242	242	242	5 Afledning af ansatte og formueindkomst fra udlandet, netto
6 BNI (1+5)	8.981	9.155	9.613	9.870	10.394	10.821	6 BNI (1+5)
7 Nunanit allanit nuussinerit, ilanngaaseriikkat	3.474	3.638	3.608	3.662	3.766	3.866	7 Ensidige overførsler fra udlandet, netto
8 BNI-mi atornergarsinnaasut (6+7)	12.455	12.793	13.222	13.531	14.160	14.687	8 Disponibel BNI (6+7)

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik

Kilde: Grønlands Statistik

10

10.2 1979-MIILLI ANINGAASATIGUT INERIARTORNEQ

Nuna tamakkerlugu naatsorsuutitut kisisitigut paasisstissat nukittoqqutigaa siunissaq ungasinnerusooq eqqarsaatigalugu aningaasatigut ineriartortitsinissamat misissueqqissaarnissamat periarfissarpassuaqarnerat. Taassuma saniatigut nunat tamalaat malittarisassatut akuersaannik atuinikkut Kalaallit Nunaata aningaasaqarnera nunanut allanut sannilluunneqarsinnaalerpoo.

10.2.1 Ineriartorneq

1979-mi Namminersornerulernerup eqqunneqarnerani Tunissassiat Ataatsimut Nalingat 2.213 mio. kr.-uvoq, 2007-milu 11.063 mio. kr.-nut qaffiariluni. Ukiumut agguaqatigiissillugu 6 pct.-mik qaffarianerulluni. Taamatut ineriartortarneranut pissutaasut ilagaat akit qaffariarsimanerat (ani-

10.2 DEN ØKONOMISKE UDVIKLING SIDEN 1979

Nationalregnskabsstatistikens styrke ligger i de mange muligheder for at foretage analyser af den langsigtede økonomiske udvikling. Desuden giver anvendelsen af de internationalt vedtagne retningslinjer mulighed for at sammenligne økonomien i Grønland med andre lande.

10.2.1 Væksten

Ved hjemmestyrets indførelse i 1979 var BNP 2.213 mio. kr., mens det i 2007 var vokset til 10.924 mio. kr. Det svarer til en gennemsnitlig årlig vækst på knap 6 pct. En del af denne udvikling skyldes stigning i priserne (inflationen),

ngasat nalikilliaratornerat), tamannalu sillimaffiginarlugu Tunisassiat Ataatsimut Nalingat akit aalajangersimasut atorlugit naatsorsorneqartarpoq. Taamaaliornikkut ineriartorneq akit qaffakkiartorneerannik sunnerneqarsimajunnaartinneqarpoq kiserngorullunilu tunisassiarineqartut *annertussusiisa* ineriartorneer. 2007-mi Tunisassiat Ataatsimut Nalingat akit aalajangersimasut tunngavigalugit naatsorsorneranni 3.486 mio. kr-upput, taamaalilluni 1979-miit akit aalajangersimasut tunngavigalugit ukiumut siuariartorneq agguaqatigiisillugu 1,6 pct.-nik qaffariaateqartarsimavoq.

1979-miillu piffissap ingerlanerani inuit aamma amerliartorsimapput akillu aalajangersimasut tunngavigalugit *inuumi-ataatsimut* Tunisassiat Ataatsimut Nalingat agguaqatigiisillugu 1 pct.-ip missaanik annertuseriarsimalluni. Ineriartorneq nalinginnaasumik inuiaqatigiit pissagissaarnerulerannik atugarisallu oqinnerulerannik kinguneqarpoq. Pissagissaarnerup innuttaasut akornanni qanoq agguataar-simanera pillugu apequt nuna tamakkerlugu naatsorsuutini oqaatigineqarsinnaangilaq. Kapitali 9-mi isertitat agguataarnerat sammeneqarmata tassunga innersuusisoqarpoq.

Nunani killerni pissagissaarfiunerusuni ineriartorneq inummut ataatsimut ukiumut nalinginnaasumik 2-3 pct.-uvoq, tassalu ukiut 30 missaanni pissagissaassuseq marloriaatinngorsimalluni. Nunani sukkanerpaamik ineriartorfiusuni, assersuutigalugu Kinami, ineriartorneq ukiumut 8 pct. missaaniippoq. Nunarpassuit Afrikamiittut innuttaasa amerliartorneer atingaasaqarnikkut ineriartorneerannit sukkaneruvoq, tamannalu isumaqarpoq nunat taakku ukiumiit ukiumut pissakilliarituinnartuusut.

10.2.2 Akit aningaasarsionnikkullu pissutsit allanngornerat

Aningaasarsionnikkuk ineriartorneq assigiiarsimangilaq. Piffissap ilaani annertunerusumik qaffariartarsimavoq – akitigut aningaasarsionnikkullu ingerlalluarneq – siuariarneq 2 pct. sinnersimasarlugu. Piffissat taamatut itsillugit suliassat annertusarput suliffissaaleqisullu ikilisarlutik. Piffissami qaffariaat 2 pct.-mik appasinnerusumiitillugu akitigut aningaasarsionnikkullu ingerlanerliornermik taaneqartarpoq, taamaattoqartillugu suliassat ikilisarput suliffissaaleqinerlu annertusarluni. Titartagaq 10.1-mi 1979-miit akit aningaasarsionnikkullu pissutsit ingerlarngat takutinneqarpoq. Pingaartumik 1985-1989 annertuumik siuariartorfiusimavoq, siullermik aalisarnermi piniarnermilu ingerlalluarnissamut periarfissagisaartoqarsimammat. Taamatut akitigut aningaasarsionnikkullu ingerlalluarneq 1990-mi tassangaannartumik uneriatarpoq, ukiullu tullerit sisamat aningaasatigut utersaarujussuarneq atuulluni siuariartorneq killormut saatinneqarluni taamaalillunilu tunisassiorneq apparliortarluni. Aalisarnerup ajornartorsiornerannik tunngaveqarpoq peqatigisaanillu aningaasarsionnikkuk ingerlatsineq sukateriffigineqarluni piffissamilu ilaatigut pisortat aningaasaliisarnerat unitsinneqarsimalluni. 1990-kkut naajartorneranni piffissami svisunersumi akitigut aningaasarsionnikkullu ingerlalluatoqarsinnarluni 2002-mi kingumut akitigut aningaasarsionnikkullu ingerlanerliortoqarpoq, siullermik aalisarnermik inuussutissarsiornermi unittoortoqarneranik pissuteqartumik. 2004-mi ineriartorneq mu-meqqippoq 2 pct. sinnerlugit Tunisassiat Ataatsimut Nalingat

og for at tage højde herfor, beregnes BNP i faste priser. Hermed renses udviklingen for stigningen i priserne, og tilbage er et udtryk for den *mængdemæssige* udvikling i produktionen. BNP i faste priser er i 2007 opgjort til 3.486 mio. kr., således at den gennemsnitlige årlige vækst i faste priser siden 1979 har været 1,6 pct.

Befolkningen er også vokset gennem perioden. BNP i faste priser *pr. indbygger* er vokset med ca. 1 pct. i gennemsnit i perioden siden 1979. Udviklingen har resulteret i en generel stigning i velstand og leveforhold i samfundet. Spørgsmålet om, hvordan denne velstand er blevet fordelt mellem grupper i befolkningen, kan nationalregnskabet dog ikke sige noget om. Her henvises til gennemgangen af indkomstfordelingen i afsnit 9.

I de rigere vestlige lande ligger væksten *pr. indbygger* typisk på 2-3 pct. om året, hvilket indebærer en fordobling velstanden på cirka 30 år. I nogle af de lande med højest vækst ligger Kina på 8 pct. om året. I mange afrikanske lande overstiger tilvæksten i befolkningen den økonomiske vækst, hvilket betyder, at disse lande bliver fattigere år for år.

10.2.2 Konjunkturerne

Den økonomiske udvikling har ikke været jævn. Der har været perioder med højere vækstrater - højkonjunkturer - hvor væksten har ligget på over 2 pct. Sådanne perioder fører til stigende beskæftigelse og fald i arbejdsløsheden. Perioder med lavere vækstrater på under 2 pct. benævnes lavkonjunkturer, og her vil beskæftigelsen falde og arbejdsløsheden stige. Figur 10.1 giver et billede af konjunkturforløbet siden 1979. Særlig årene 1985-1989 fremstår som en periode med meget høje vækstrater, først og fremmest i forbindelse med gunstige muligheder inden for fiskeri og fangst. Denne højkonjunktur stoppede brat i 1990, og økonomien oplevede fire på hinanden følgende år med et meget kraftigt økonomisk tilbageslag og ligefrem negative vækstrater og dermed faldende produktion. Det havde baggrund i krise indenfor fiskeriet, samtidig med at finanspolitikken blev strammet. Der blev bl.a. i en periode blev indført stop for offentlige investeringer. Efter en længere periode med forholdsvis gunstige konjunkturer i slutningen af 1990'erne, løb økonomien atter ind i en lavkonjunktur i 2002, først og fremmest på grund af stagnation i fiskerierhvervet. I 2004 synes udviklingen igen at være vendt

qafferiaateqarmat. Tamatumunnga ilaatigut pissutaavoq atuinermut aningaasaliisinaanermullu atatillugu namminer-sortort illiuseqarsinnaassusianni ineriartorneq.

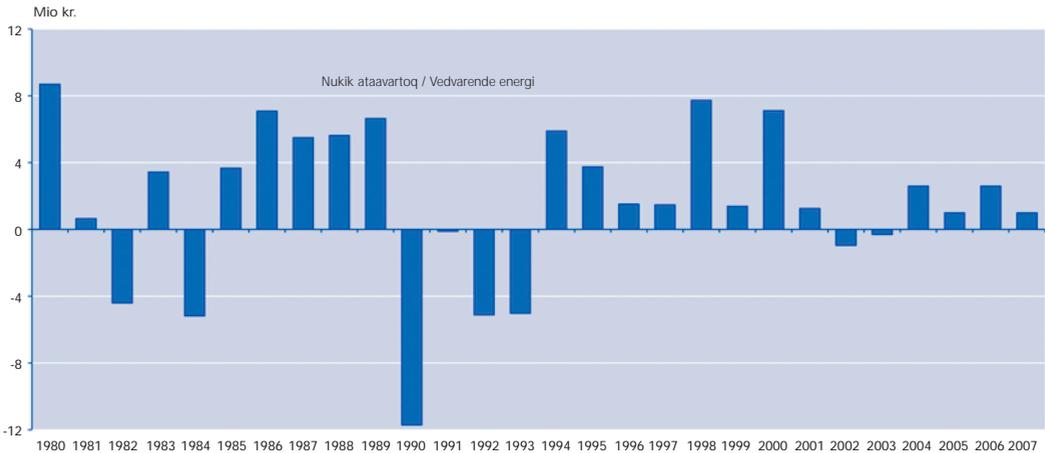
Tunisassiat Ataatsimut Nalingani qaffariaatit nikerarnerat assersuutigalugu Danmarkimit annerupput. Tamatumunnga ilaatigut aalisarnermik inuussutissarsiteqarnerup anner-tuumik isumalluutigineqarnera pissutaavoq. Tassunga aam-ma ilannguttariaqarpoq nunatsinni kisitsisitigut paasissutissat annertuut qularnaateqarsinnaanerat.

Titartagaq 10.1

BNP-p ukiukkaartumik ingerlanera akit aalajangersimasut naapertorlu-git

Figur 10.1

Årlig BNP vækstrate i faste priser

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik

Kilde: Grønlands Statistik

10.2.3 Suliaqarfinnut isertitat agguarsimanerat

Suliaqarfinnut isertitat agguarsimaneranni Tunisassiat Ataatsimut Nalingat sulisut akissarsiaannut sinneqartoorutillu sulif-qeqarfinnik piginnittuinut qanoq agguarneqarnersut erser-sinneqarpoq. *Inuup* isertitaata agguataarnerannit allaassute-qarpoq, taakkunani ersersinneqarmat isertitat *sulluunnii* agguataarnerat inuit/inoqutigiit atugassaannut agguataarlugit. 2007-mi *sulisut akissarsiaat* 8.752 mio. kr.-nik annertus-seqarput, Tunisassiat Pilersitaanik Ataatsimut Isertitat 80 pct. missaat assigalugu – aamma taaneqartartok akissarsias-aritinneqartut. Nunanut tamalaanut sanilliukkaanni pissar-siarineqartartut qaffasitorujussuupput. 2007-mi Danmarkimi pissarsiarineqartut 63 pct. missaaniipput. Taama qaffasitsig-neranut pissutaasut ilagaat *pisortat ingerlatsivii sullissivillu* sulisulerujussuunerat immikkoortumilu akissarsiat sunniuteqa-ngaatsiarnerat, nunanut allarpassuarnut sanilliullugu anneru-jussuulluni, taakkunani namminer-sortort arlalissuarnik sulias-sanik isumaginnimmata. Tassunga ilanngullugu inuiisannerata sunniuteqassusia peqatigisaanillu inuit nunarujussuarmut siammarsimanerat sunniuteqarpoq suliassarpassuit tunisassi-ornermi annertuumik ingerlatsinermi iluaqutaasartut pissar-siarineqarsinnaanatik.

10.2.3 Den funktionelle indkomstfordeling

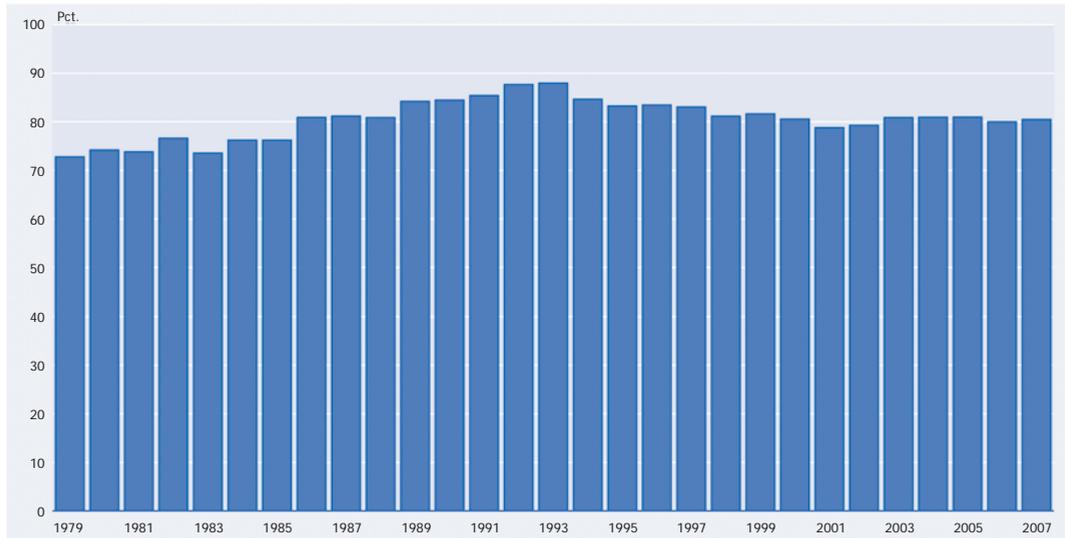
Den *funktionelle* indkomstfordeling belyser, hvordan BFI fordeler sig på løn til ansatte og overskud til ejere af virksomheder. Det er til forskel fra den *personlige* indkomstfordeling, der belyser fordelingen af *alle* typer af indkomster, fordelt på personer/husholdninger. *Aflønning af ansatte* udgjorde 8.752 mio. kr. i 2007, svarende til cirka 80 pct. af BFI - også betegnet lønkvoten. Det er en meget høj andel set i internationalt perspektiv. I Danmark udgjorde andelen cirka 63 pct. i 2007. En del af forklaringen på det høje niveau er, at sektoren *offentlig forvaltning og service* kræver megen arbejdskraft og er løntung. Det spiller en væsentlig større rolle end i mange andre lande, hvor private løser en lang række opgaver. Hertil kommer betydningen af det lille befolkningsgrundlag, der er spredt på et meget stort areal. Det medfører, at mange opgaver må løses uden mulighed for at høste stor-driftsfordele i produktionen.

Lønkvoten var stigende frem til starten af

1990-kkut aallartinnerata tungaanut akissarsiasaritinnerqartut qaffariartorsimapput, qaffasinnerpaagamik 90 pct. missaat tikissimallugu. Qaffariartornermut akissarsiat pisisutaasinnaanerisa siumukarsimanerannik kiisalu piffissami tassani sulisut amerliartornerannik tunngaveqarput. 1993-miit akissarsiasaritinnerqartut millisimapput ukiorpaalunilu aalaakkaasumik 80 pct. missaanni inissisimasimallutik.

Titartagaq 10.2

BFI-mi sulisut akissarsiaat procentinngorlugit

Najoqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik

Figur 10.2

Aflønning af ansatte i pct. af BFI

Kilde: Grønlands Statistik

10.2.4 Naalagaaffiup Kalaallit Nunaanni aningaasartuutai tamarmiisut

Namminersornerullutik Oqartussat inatsisaanni 29. november 1978-meersumi suliassaqarfiit namminersornerullutik oqartussanut inatsisiliornikkut allaffisornikkullu ingerlatassatut oqartussaaffigisassanngorlugit nuunneqarsinnaasut allattorsimapput. Namminersornerullutik Oqartussat 1. maj 1979-mi eqqunneqarmalli oqartussaaffiit tigujuartuaarneqarsimapput taamaalillunilu danskit politikikkut oqartussaasunit kalaallit politikikkut oqartussaasui akisussaaffimmik tigusiartuaarsimallutik.

Suliassaqarfiit nutaat Kalaallit Nunaata nammineerluni qaninnerusoq isigalugu aningaasalersorsinnaasimannngilai. Namminersornerullutik Oqartussat suliassaqarfinnik tigusiartuaarnerata ilutigisaanik ingerlatsinermut danskit naalagaaffianit ukiumut tapiisoqartarpoq. Tapiissutit taakku ataasimut tapiissutinik taaneqartarput. Suli suliassaqarfiit arlallit danskit naalagaaffianit isumagineqarput, tamanna isumaqarpoq ataasimut tapiissutit saniatigut Kalaallit Nunaanni suliassaqarfiit suliassallu naalagaaffiup aningaasalersorpai, asser-suutigalugu politiit, eqqartuussiveqarfik pinerlussimasunillu isumaginittorqarfik.

2007-mi danskit naalagaaffiata Kalaallit Nunaanni ani-

10.2.4 Statens samlede udgifter i Grønland

I Lov om Grønlands Hjemmestyre af 29. november 1978 findes en liste over de sagsområder, som kan overgå til hjemmestyrets lovgivende og administrative myndighed. Siden indførelse af hjemmestyre den 1. maj 1979 er der foretaget en gradvis overførsel af kompetencer og dermed ansvar fra de danske politiske myndigheder til de grønlandske politiske myndigheder.

På kort sigt har Grønland ikke selv været i stand til at finansiere de nye sagsområder. I takt med at Grønlands Hjemmestyre har hjemtaget yderligere sagsområder, gives der af den danske stat et årligt tilskud til driften. Disse tilskud kaldes under ét for bloktilskuddet. Der er endnu en række sagsområder, som den danske stat varetager. Det betyder at staten, ud over bloktilskuddet, finansierer en række sagsområder og opgaver i Grønland, fx politi, retsvæsen og kriminalforsorg.

I 2007 udgjorde den danske stats udgifter i Grønland 3.866 mia. kr., hvilket svarer til 26,3 pct. af disponibel BNI. Ved hjemmestyrets ind-

ngasartuutai 3.866 mia. kr.-upput, tassalu Inuiaqatigiit Ataatsimut Isertitaasa Nalingannit Atoorneqarsinnaasut 26,6 pct.-isa missaat assigalugu. Namminersornerullutik Oqartus- sat eqqunneqarneranni tamanna 40 pct.-usimavoq, taama- lillunilu milliartuuaarsimalluni kalaallit nunaata tapiissutinik isumalluuteqarnerata milliartuuaarnerata ilutigisaanik. Piffissa- mi ataatsimut isigalugu Kalaallit Nunaanni nammineq tuni- sassiornerup qaffakkiartornera tapiissutit qaffakkiartornerinit annertunerusimavoq.

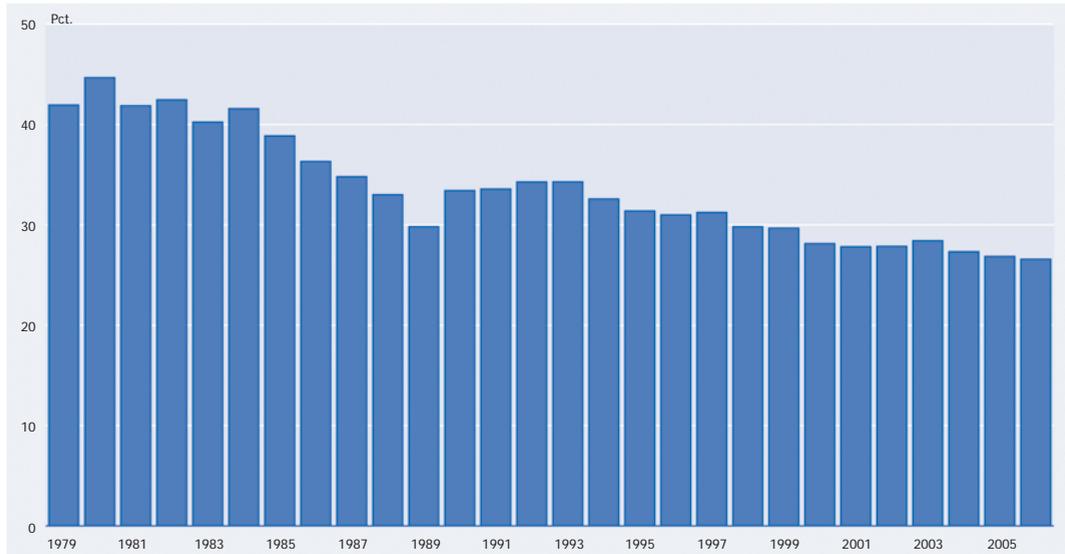
Titartagaq 10.3

BNI-mi atorneqarsinnaasut naalagaaffiup aningaasartuutai procentinggorlugit

førsel udgjorde andelen godt 40 pct. Andelen er gradvist blevet reduceret, hvilket svarer til, at Grønlands økonomi er blevet mindre afhængig af tilskuddet. Reduktionen hænger først og fremmest sammen med, at Grønlands egen- produktion er vokset hurtigere end bloktilskud- det i perioden.

Figur 10.3

Statens udgifter i pct. af disponibel BNI

Najoqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik

Kilde: Grønlands Statistik

10.2.5 Pisortat aningaasaqarnerat

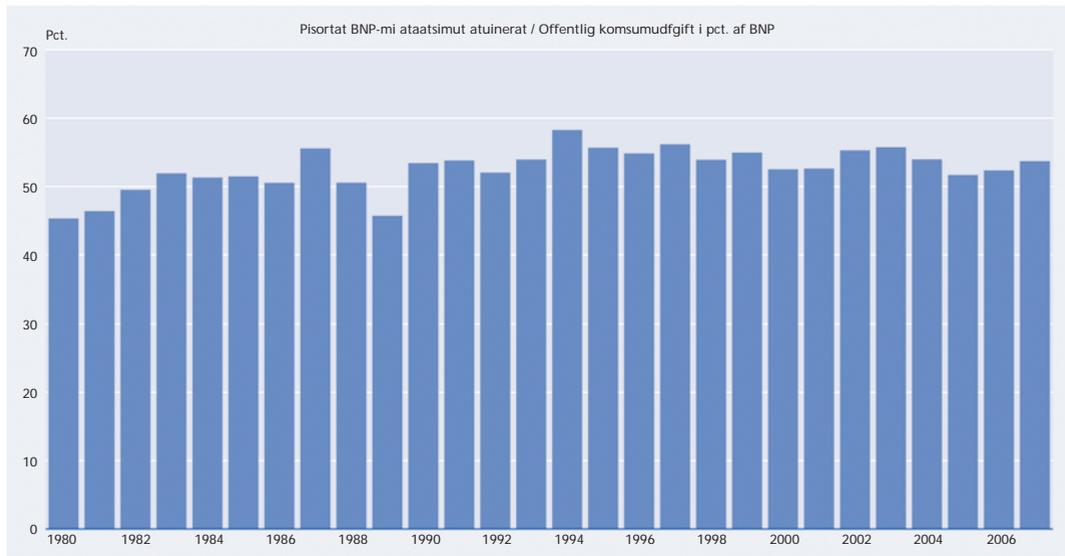
Pisortat suliassaqarfii aningaasaqarnermut pingaarutilerujus- suupput.

Pisortat ingerlatsinerat sullissinerallu tamanit atorneqartus- sanik kiffartuussippup, tassa kiffartuussinerit akeqanngitsu- mik imaluunniit akeqanngingajattumik innuttaasunit atorne- qarsinnaasut. Tassani ilaatigut ilinniartitaaneq, peqqinnissaq aamma meeqqanik utoqqarnillu paarsineq pineqarput. Tassunga ilanngullugit Namminersornerullutik Oqartussani kommuninilu allaffissornikkut sullissinerit. 2007-mi pisortat atuinerat 5.941 mio. kr.-nik annertussuseqarpoq, Tunisassiat Ataatsimut Nalingisa 54 pct. missaat. Nunat tamalaat sanillersuutissagaanni tamanna qaffasittorujussuuvoq. Danmarkimi, inuiaqatigiit aningaasaqarneranni pisortat ingerlatsinerat sullissinerallu annertoreeqisumi, annertussusia sanilliutissagaanni 25 pct. missaaniiginnarpoq. Nunat allarpassuit assigalugit piffissap ingerlanerani pisortat aningaasaqarnikkut akuliussimaarnerat annertusisimaartar- poq, soorlu Kalaallit Nunaanni aamma taamaattartoq, takuuk Titartagaq 10.4.

10.2.5 Den offentlige økonomi

Den offentlige sektor spiller en stor rolle i øko- nomien.

Offentlig forvaltning og service producerer ydelser til kollektivt forbrug. Det vil sige ydelser, der stilles gratis, eller så godt som gratis, til rå- dighed for befolkningen. Det drejer sig fx om undervisning, sundhed og pleje for børn og ældre. Hertil kommer administrative ydelser i hjemmestyret og kommunerne. Udgifterne til fremstilling af det offentlige konsum androg 5.941 mio. kr. i 2007, svarende til cirka 54 pct. af BNP. I internationalt perspektiv er det en meget høj andel. I Danmark, hvor offentlig for- valtning og service i forvejen vejer tungt i sam- fundsøkonomien, udgør andelen kun cirka 25 pct. Som i mange andre lande er der over tid en vis tendens til vækst i det offentliges andel af økonomien. Det gælder også i Grønland. Se Figur 10.4.

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik

Kilde: Grønlands Statistik

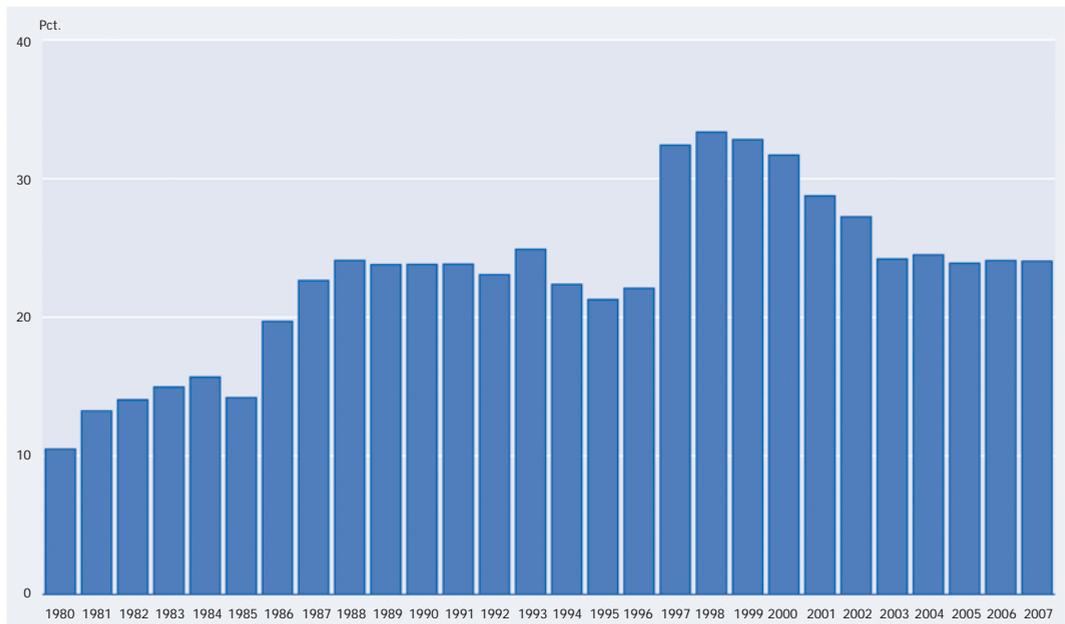
Nalinginnaasumik pisortat akisussaaffimminnut atuinerisa ilarujussuat annertuumik akileraaruteqartarnermik malitse-qartinneqartarpoq, ilaatigut nunami namminermi Inuiaqatigiit Ataatsimut Isertitaasa Nalingannit Atorneqarsinnaasunut naleqqiullugu akileraarutit akitsuutillu katinnerattut uuttorneqarsinnaasoq – akileraartarnerup annertussusiatut naleqqussarneqarsimasutut taaneqartartoq, tamannalu 2007-imi 24 pct.-usimavoq.

Danmarkimi akileraartarnerup annertussusia naleqqussarneqarsimasoq 2007-mi 28 pct.-usimavoq. Kalaallit Nunaanni pisortat annertuumik aningaasaqarnikkut ingerlatsinerisa ilutigisaanik allanut naleqqiullugu akileraartarnerup annertussusia appassisumiitinneqarsinnaaneranut pissutaasoq tasaaovq ataatsimut tapiissutit.

Normalt vil et stort offentligt forbrug medføre et højt skattetryk, der bl.a. kan måles som de samlede skatter og afgifter i forhold til landets disponible BNI - kaldet det modificerede skattetryk, som i 2007 var på 24 pct.

I Danmark var det modificerede skattetryk knapt 28 pct. i 2007.

Når der i Grønland kan opretholdes et relativt lavt skattetryk samtidigt med en meget stor offentlig økonomi, skyldes det først og fremmest bloktilskuddet.

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik

Kilde: Grønlands Statistik

Pisortat ingerlatsinerisa sullissinerisalu saniatigut pisortat ingerlatsinerannut aamma pisortat ingerlatseqatigiiffii ilaapput, tassa niuernermi atugassarititaasut malillugit ingerlatseqatigiit ingerlanneqartut pisortanillu pigineqartut aamma/imaluunniit nakkutigineqartut. Taakkununga Royal Greenland A/S aamma Great Greenland A/S assersuutigineqarsinnaapput. Pisortat ingerlatsinerat pillugu kisitsisitigut paasisuttissanik ataatsimoortunik maannakkut peqanngilaq. Takussuttissiaq 5.3-mili pisortat ingerlatseqatigiiffiisa aningaasaqarnerannut kisitsisit pingaarnerit takuneqarsinnaapput. Mianersortumik missingersussagaanni pisortat aningaasaqarnerat Tunisassiat Ataatsimut Nalingisa 70 pct-ta missaaniippoq.

Den offentlig sektor omfatter foruden offentlig forvaltning og service også de offentlige selskaber, det vil sige selskaber, der opererer på markedsmæssige vilkår og som ejes og/eller kontrolleres af det offentlige. Som eksempler på sådanne selskaber kan nævnes Royal Greenland A/S og Great Greenland A/S. Der foreligger på nuværende tidspunkt ikke en samlet statistisk opgørelse over den offentlige sektor. I Oversigt 5.3 findes en række nøgletal for de offentlige selskabers økonomi. Forsigtigt skønnet udgør den offentlige sektors økonomi cirka 70 pct. af BNP.

10.3 NUNANUT TAMALANUT NALEQQIUSSINEQ

Titartagaq 10.6-mi inummut ataatsimut Inuiaqatigiit Ataatsimut Isertitaasa Nalingat Atorneqarsinnaasut pillugit Verdensbankip naalagaaffiup naatsorsuutaanni paasisuttissat ukiut katersorsimasat tunngavigalugit nunat avannarliit kiisalu USA Canadalu aningaasatigut pigissaassiat naleqqiunneqarsimapput. Aningaasat pisissutaasinnaanerisa assigiinneri iluarsivigineqarnerisigut paasisuttissat aamma ajornannginnerusumik naleqqiunneqarsinnaalerput. Aningaasat nalingisa allanngornerat pinngitsoorani akit assigiinnginnerannik takussutaannginnerat ilaannakuusumik taamaalilluni peerneqarpoq. Kalaallit Nunaata Danmarkillu akornanni aningaasat pisissutaasinnaanerisik misissuinermut assersuut 1994-meersoq kapitali 8-mi takuneqarsinnaavoq.

USA-mi Inuiaqatigiit Ataatsimut Isertitaasa Nalingat Atorneqarsinnaasut inunnut ataasiakkaanut agguaqatigiisillugu

10.3 INTERNATIONALE SAMMENLIGNINGER

I Figur 10.6 er den økonomiske velstand i de nordiske lande samt i USA og Canada sammenlignet på baggrund af Verdensbankens årlige indsamling af nationalregnskabsdata for disponibel BNI pr. indbygger. Data er endvidere gjort mere sammenlignelige ved justering med såkaldte købekraftspariteter. Hermed kan man delvist eliminere det forhold, at ændringer i valutakurser ikke nødvendigvis afspejler prisforskelle. I Afsnit 8 findes et eksempel på en købekraftparitetsundersøgelse mellem Grønland og Danmark fra 1994.

USA har den højeste BNP pr. capita efterfulgt af Norge, hvis høje placering på velstandsskalaen i høj grad skyldes landets olieforekomster. De

qaffasinnerpaavoq, malitsigalugu Norge, atugarissaarnikkut inissisimalluarnerat nunap uuliaateqarnera annertuumik pissutaalluni. Nunat avannarliit allat kiisalu Canada nunani pisuujuernerpaat 20 akornanniipput. Kalaallit Nunaat tassannga appasinnerulaarpoq normu 30-tut inissisimalluni.

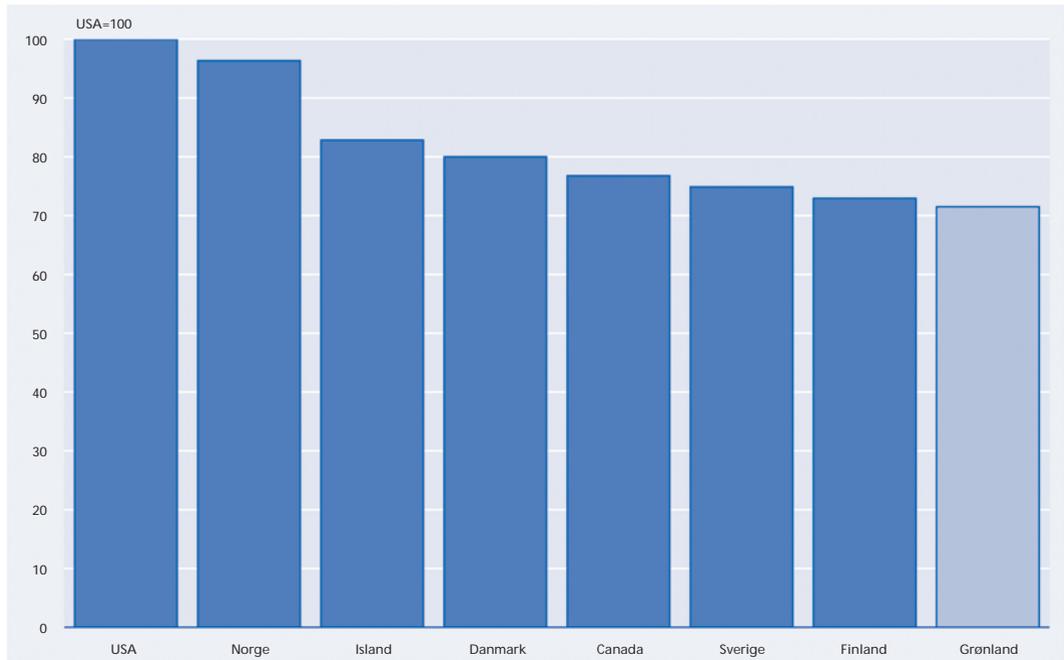
Øvrige nordiske lande samt Canada ligger alle blandt de tyve højest placerede lande. Grønland er placeret en anelse herunder, og indgår - skønmæssigt - på ranglisten som nummer tredive.

Titartagaq 10.6

2005-mi nunanut toqqakkanut innuttaasumut ataatsimut

Figur 10.6

BNI pr. capita for udvalgte lande 2005

Najoqqutaq: World Development Indicators, The World Bank

Kilde: World Development indicators Database, World Bank

10

Danmarkimut naleqqiullugu pigissaassutsip qaffasisusiata ineriartornerata naleqqiunneqarnera immikkut soqutiginaateqarpoq. Ineriartorneq Titartagaq 10.7-mi takuneqarsinnaavoq.

Kalaallit Nunaata inummut ataatsimut Inuiaqatigiit Ataatsimut Isertitaasa Nalingat Atorneqarsinnaasut 1990 tikillugu Danmarkimit qaffasinnerulaarput. Tamatumunnga ilaatigut pissutaavoq piffissami sivisuumi 1980-kkunni Danmarkimi aningaasarsiornikkut ajornartorsiortoqarnera, ilutigisaanik Kalaallit Nunaanni akitigut aningaasarsiornikkullu ingerlallu-artoqarluni. Tamatuma kingorna pissutsit allanngorput, 2005-milu Danmarkimi Inuiaqatigiit Ataatsimut Isertitaasa Nalingat Atorneqarsinnaasut inummut ataatsimut 300.000 kr. missaaniittut Kalaallit Nunaanni inummut ataatsimut 249.000 kr. missaaniissimapput. Taamaattoq pisisinnaassut-sip assigiinnginneranut kisitsisit iluarsineqarnikuunngillat. 1992-mi pisisinnaassutsip assigiinngissusianik misissuinerup takutippaa Kalaallit Nunaanni akit 20-25 pct.-mik qaffasinnerusut. Taamaaginnartoqassappat nikingassutaasoq anertusiartuinnassaaq.

Det er særligt interessant at sammenligne udviklingen i velstandsniveau i forhold til Danmark. Udviklingen fremgår af Figur 10.7.

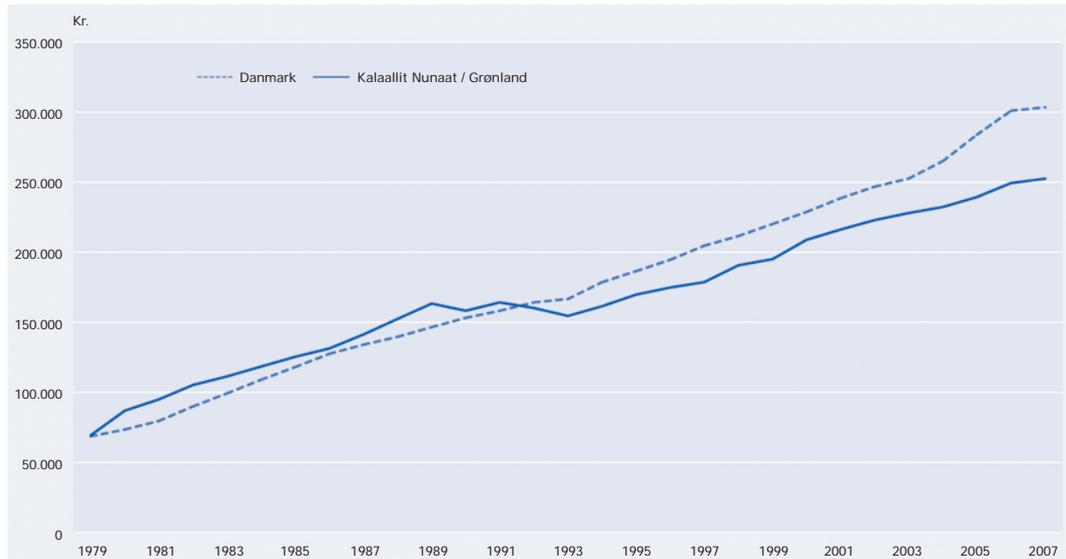
Frem til 1990 lå Grønlands disponible BNI pr. indbygger en smule over Danmarks. Det hang bl.a. sammen med en lang økonomisk krise i Danmark i 1980'erne, samtidig med, at der var højkonjunktur i Grønland. Herefter vendte billedet, og i 2005 var Danmarks disponible BNI pr. indbygger ca. 300.000 kr. indbygger mod ca. 249.000 kr. i Grønland. Tallene er dog ikke korregeret for forskelle i købekraften. En undersøgelse af købekraftsforskellen i 1992 viste, at det grønlandske prisniveau er 20-25 pct. højere end i Danmark. Hvis det fortsat er tilfældet, vil dette yderligere øge dette spænd.

Titartagaq 10.7

Capitamat inuiaqatigiit ataatsimut isertitaasa nalingat atorneqarsinnaasut

Figur 10.7

Disponibel bruttonationalindkomst pr. capita

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik

Kilde: Grønlands Statistik

10.4 NIOQQUTISSAT ISERTUT ANISULLU PILLUGIT 1992-MUT TABLLI

Tunisassiorneq tunngavigalugu nuna tamakkerlugu naatsorsuutini nioqqutissat ingerlaartarneri qanoq isigineqarsinnaanersut Titartagaq 10.8-mi paasinarsarneqarput. Inuusutisarsiuutit ataasiakkaat inuusutissarsiuutit allaniit kiisalu eqqussuinermit nioqqutissanik sullissinernillu pissarsisarnerisigut inuusutissarsiuutini tunisassiorneq ingerlasarpoq. Nioqqutissat taakku nioqqutissanngorlugit sullissininngorlugillu suliareqqinneqartarput, inuusutisarsiuutit allanut nioqqutissassanngorlugit ingerlateqqinneqartarlutik, imaluunniit atorneqartussanngorlugit, tassa atugassat, aningaasaliissutissat avammulluunniit nioqqutissat.

Isertunut anisunullu takussutissiatigut nioqqutissat qulaani ingerlaarneri takuneqarsinnaalersarput. Taamaalilluni inuusutissarsiuutit ataasiakkaat akornanni nioqqutissat ingerlaarneri, imaluunniit atorneqaviffissaminut ingerlaarneri takuneqarsinnaalersarput. Matumuuna aningaasarsiornermi aningaasaqarnikkut attuumassuutit misissorneqarsinnaaginnaratic, kisianni aamma ilutigisaanik aningaasaqarnikkut misissueqqissaarnerit sunniutaasunillu naatsorsuinerit arlallit isumagineqarsinnaalersarput.

Isertunut anisunullu Takussutissiami 10.2-miittumi nioqqutissanik sullissinernillu tunisassiornermi eqqussuinermilu nioqqutissat sullissinerillu aningaasarsiornermut qanoq pisartut takutinneqarpoq. Takuneqarsinnaavoq nioqqutissat sullissinerillu aningaasaqarnerup iluani qanoq atorneqarnerisut, tassa tunisassiornermut ilanngunnermikkut, pisortanit inunnilluunniit toqqaannartumik atorneqarnermikkut, aningaasaliissuti-

10.4 INPUT-OUTPUTTABELLEN FOR 1992

I Figur 10.8 vises hvordan varestørmene er i den produktionsbaserede tilgang til nationalregnskabet. Produktionen i erhvervene foregår ved, at de enkelte erhverv modtager en række varer og tjenesteydelser fra andre erhverv, samt ved import. Varerne forarbejdes til andre varer og tjenester, der leveres videre enten til andre erhverv, hvor de forbruges som råvarer, eller til endelig anvendelse, det vil sige til forbrug, investering eller eksport.

Ved input-output tabeller er det muligt at se varestørmene. Man kan betragte varestørmene mellem de enkelte erhverv eller varestørmene fra erhvervene til de endelige anvendelser. Hermed er det ikke blot muligt at følge de økonomiske sammenhænge i økonomien, men samtidig at foretage en række økonomiske analyser og konsekvensberegninger.

I input-output tabellen i Oversigt 10.2 er det vist, hvordan varer og tjenester tilgår økonomien ved produktion og import af varer og tjenester.

Det fremgår, hvordan varer og tjenester anvendes i økonomien, enten som input i produktionen, til direkte forbrug i den offentlige eller private sektor, som investering eller eksport. Produktionen er fordelt på seks erhverv og anvendelsen på fem anvendelser.

gineqarnermikkut avammulluunniit nioqquutigineqarnermik-kut. Tunisassiorneq matumani inuussutissarsiutinut arfiniilinnut agguarneqarpoq atuinerlu atuiffinnut tallimanut agguarneqarluni. Takussutissiami 10.2-mi takutinneqarpoq inuussutissarsiutit ataasiakkaat isertunik sunik tiguisarnerisut.

Napasumi siullermi soorlu takutinneqarput nunalerinermi aalisarnermilu nioqquutissanik suliarineqanngitsunik 15 mio. kr.-nik nalilinnik suliaqarfinni taakkunani suliffeqarfinnit pisi-soqarsimasooq, nioqquutissiortuniillu nioqquutissanik suliarineqanngitsunik pilersuineq (soorlu aalisariutit amutinnerini) 46 mio. kr.-nik naleqarput.

Katillugit aalisarnermi nunalerinermilu nioqquutissat suliarineqanngitsut 209 mio. kr.-nik nalillit Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiortuniit pisiarineqarput. Tamakku saniatigut aalisarnermi nunalerinermilu nioqquutissat avataaneersut 172 mio. kr.-nik nalillit atorineqarput, taamalu inuussutissarsiutinut taakkununga 381 mio. kr. tiguneqarsimallutik. Aningaasanut taakkununga ilaapput 2 mio. kr. toqqaanngitsunik akileraarutit (ilanngaaseriikkat) nioqquutissanut tungasut, tassa imaappooq nunalerinermi aalisarnermilu nioqquutissanik suliarineqanngitsunik 1992-mi pisanut 2 mio. kr.-nik tapiisoqarsimavoq. Tassa nunalerinermi aalisarnermilu 381 mio. kr.-nik nalilinnik tiguisoqarpoq, 379 mio. kr.-nik taamaallaat akilerneqarlutik.

Søjlerne i Oversigt 10.2 viser hvilke input, de enkelte erhverv modtager.

Den første søjle viser fx, at landbrug og fiskeri købte råvarer for 15 mio. kr. fra andre virksomheder i den samme sektor, mens leverancerne af råvarer (fx værftsbesøg for fiskefartøjer) fra fremstillingsvirksomhed udgjorde 46 mio. kr.

I alt købte fiskeri og landbrug råvarer for 209 mio. kr. fra de grønlandske erhverv. Fiskeri og landbrug forbrugte importerede varer for 172 mio. kr., så den samlede tilgang til erhvervet var 381 mio. kr. I dette beløb indgår 2 mio. kr. i varetilknyttede indirekte skatter (netto), hvilket vil sige, at landbrugets og fiskeriets køb af råvarer i 1992 var subsidieret med 2 mio. kr. Landbrug og fiskeri modtog leverancer for 381 mio. kr., men betalte kun 379 mio. kr.

	Inuussutissarsiutinut Isertut / Input i erhverv						Katillugit / I alt	
	Nunalerineq aalisarnerlu, il. il. / Landbrug og fiskeri, mv.	Suliffeqarfiit pilersitsiortortut / Fremstillingsvirksomhed	Suliffeqarfiit pilersuiviit / Forsyningsvirksomhed	Suliffeqarfiit sanaartortut / Bygge- og anlægsvirksomhed	Niuerfínnut tunngasunik sullissinerit / Markeds-mæssige tjenester	Niuerfínnut tunngasuunngitsunik sullissinerit / Ikke markeds-mæssige tjenester		
	Mio. kr.							
Nunalerineq aalisarnerlu il.il.	15	802	-	-	4	-	821	Landbrug og fiskeri mv.
Suliffeqarfiit pilersitsiortortut	46	14	0	40	27	7	134	Fremstillingsvirksomhed
Suliffeqarfiit pilersuiviit	1	65	29	24	68	100	286	Forsyningsvirksomhed
Suliffeqarfiit sanaartortut	7	181	52	23	163	100	527	Bygge- og anlægsvirksomhed
Niuerfínnut tunngasunik sullissinerit	139	314	51	296	812	471	2.084	Markeds-mæssige tjenester
Niuerfínnut tunngasuunngitsunik sullissinerit	-	38	5	6	271	-	321	Ikke markeds-mæssige tjenester
Nunatsinni inuussutissarsiutinut katillugit	209	1.413	138	389	1.345	678	4.172	Grønlandske erhverv i alt
Eqqussukkat	172	403	85	526	718	328	2.231	Import
Akini tunng. annertuseriaat tamarmiusoq	380	1.816	223	915	2.063	1.006	6.403	Samlet tilgang i basispriser
Toqqaannanngitsumik akitsuutit nioqqutissanut tunngasut	-2	-68	1	-3	-4	-18	-93	Varetilknyttede indirekte afgifter
Pisinermi akit atornerqarneri	379	1.748	224	912	2.059	989	6.310	Anvendelse i køberpriser
Niuerfínni akit nalimikkut qaffakkartornerat	657	647	304	763	2.230	2.746	7.347	Værditilvækst i markedspriser
Suliasaqqartitsineq	4.075	1.767	425	3.200	7.756	7.287	24.510	Beskæftigelse
	Atuiniviit / Endelig anvendelse							
	Inuit atugaat / Privat konsum	Pisortat atugaat / Offentligt konsum	Aningaasa-liissutit ilanngaasigaanngitsut / Bruttoinvesteringer	Toqqortat allannguutaat / Lagerændringer	Avammut tunisat / Eksport	Katillugit / I alt	Katillugit / I alt	
	Mio. kr.							
Nunalerineq aalisarnerlu il.il.	146	-	-	-	69	215	1.036	Landbrug og fiskeri, m.v.
Suliffeqarfiit pilersitsiortortut	347	8	8	60	1.838	2.261	2.395	Fremstillingsvirksomhed
Suliffeqarfiit pilersuiviit	242	-	-	-	-	242	527	Forsyningsvirksomhed
Suliffeqarfiit sanaartortut	92	-	1.055	-	-	1.147	1.675	Bygge- og anlægsvirksomhed
Niuerfínnut tunngasunik sullissinerit	1.821	200	31	-	153	2.205	4.289	Markeds-mæssige tjenester
Niuerfínnut tunngasuunngitsunik sullissinerit	146	3.268	-	-	-	3.414	3.735	Ikke markeds-mæssige tjenester
Nunatsinni inuussutissarsiutinut katillugit	2.794	3.475	1.095	60	2.061	9.484	13.657	Grønlandske erhverv i alt
Eqqussukkat	1.210	739	763	-113	88	2.687	4.918	Import
Takornarianit isertitat il.il.	-66	-	-	-	66	-	-	Turistindtægter m.v.
Toqqaannanngitsumik akitsuutit nioqqutissanut tunngasut	115	-	13	-	27	155	61	Varetilknyttede indirekte afgifter
Pisinermi akit atornerqarneri	4.053	4.214	1.871	-53	2.242	12.326	18.636	Anvendelse i køberpriser

Malugiuk: Suliffeqarfiit pilersuiviit tassaapput innaallagissamik, imermik kiammillu pilersuiviit. Niuerfínnut tunngasunik sullissinerit tassaapput tunisinissaq siunertaralugu sullissinerit. Niuerfínnut tunngasuunngitsumik sullissinerit tassaapput tunisinisavik siunertarinagu sullissinerit. Taakku annermik tassaapput pisortat sullissineri kii-salu peqatigiiffiit suliniaqatigiiffiillu sullissineri. Suliasaqqartitsinerit inuit ukiumut naatsorsugaapput.

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik

Anm.: Forsyningsvirksomhed omfatter el-, vand- og varmforsyning. Markeds-mæssige tjenester omfatter tjenester frembragt med henblik på salg. Ikke markeds-mæssige tjenester omfatter tjenester, der ikke er frembragt med henblik på egenligt salg. Der er især tale om offentlige tjenester samt tjenesteydelser frembragt af foreninger og organisationer. Beskæftigelse er i personer pr. år. Kilde: Grønlands Statistik

Takussutissiaq 10.3

1992-mi inaarutaasumik atorneqarnerinut isertunut anisunullu amerisaatit

	Eqqussukkat / Import			Suliassaqartitsineq / Beskæftigelse		
	Atuinivik / Andel af endelig anvendelse	Toqqaannar- tumik / Direkte	Toqqaannar- tumik toqqaan- nangitsumillu / Direkte og indirekte	Toqqaannar- tumik / Direkte	Toqqaannar- tumik toqqaan- nangitsumillu / Direkte og indirekte	Inummut ataatsimut / Pr. person mio. kr.
Inuit atugaat	32,9	30,2	47,5	-	1,8	Privat konsum
Pisortat atugaat	34,6	18,4	30,0	-	2,0	Offentligt konsum
Aningaasallissutit ilanngaasigaanngitsut	15,3	41,1	62,8	-	1,5	Bruttoinvesteringer
Avammut tunisat	17,7	4,1	34,4	-	2,9	Eksport

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik

Oversigt 10.3

Input-output multiplikatorer for de endelige anvendelser 1992

Kilde: Grønlands Statistik

Takussutissami 10.2-mi sanimoortuni takuneqarsinnaapput inuussutissarsiutit ataasiakkaat tunisassiornerisa nalingi qanoq atorneqarsimanersut. Soorlu takuneqarsinnaavoq nunalerinermi aalisarnermilu 1992-mi 1.036 mio. kr.-nik nalilinnik tunisassiorortoqartoq. Taakkunanga tunisassiassanik sularineqanngitsunik 802 mio. kr. nalinginut suliffeqarfinnut pilersitortortunut nioqquutissiassatut pilersuisoqarsimavoq, pingaartumik aalisakkanik suliffissuarnut. Nunalerinermi aalisarnermilu katillugit 821 mio. kr.-nut Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiutinut pilersuisoqarsimavoq. Taakku saniatigut inuussutissarsiutit taakku 146 mio. kr.-nik nalilinnik inuit namminneq atugassaannik pilersuisimapput, avammullu tunisassanik 69 mio. kr.-nit nalinginut.

Rækkerne i Oversigt 10.2 viser, hvordan de enkelte erhvervs produktionsværdi anvendes. Det kan fx ses, at landbrug og fiskeri i 1992 producerede for 1.036 mio. kr. Af disse blev der leveret råvarer for 802 mio. kr. til fremstillingsvirksomheder, specielt til fiskeindustrien. I alt leverede landbrug og fiskeri for 821 mio. kr. til de grønlandske erhverv. Herudover leverede erhvervet for 146 mio. kr. til privat konsum samt for 69 mio. kr. til eksport

10

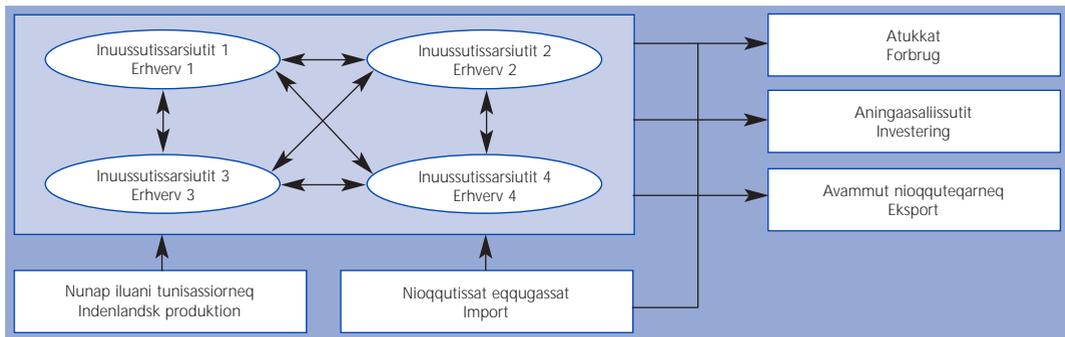
Takussutissiaq 10.4

1992-mi inuussutissarsiutinut ataasiakkaanut isertunut anisunullu amerisaatit

	Eqqussukkat / Import			Suliassaqartitsineq / Beskæftigelse		
	Atuinivik / Andel af endelig anvendelse	Toqqaannar- tumik / Direkte	Toqqaannar- tumik toqqaan- nangitsumillu / Direkte og indirekte	Toqqaannar- tumik / Direkte	Toqqaannar- tumik toqqaan- nangitsumillu / Direkte og indirekte	Inummut ataatsimut / Pr. person mio. kr.
Nunalerineq aalisarnerlu il.il.	7,6	16,6	21,8	3,9	4,5	Landbrug og fiskeri m.v.
Suliffeqarfiit pilersitortortut	17,5	16,8	31,1	0,7	2,9	Fremstillingsvirksomhed
Suliffeqarfiit pilersulviit	3,9	16,1	23,6	0,8	1,4	Forsyningsvirksomhed
Suliffeqarfiit sanaartortut	12,3	31,4	37,3	1,9	2,5	Bygge- og anlægsvirksomhed
Niuerfintut tunngasunik sullissinerit	31,4	16,7	24,2	1,8	2,6	Markedsmæssige tjenester
Niuerfintut tunngasuunngitsunik sullissinerit	27,3	8,8	13,5	2,0	2,4	Ikke markedsmæssige tjenester

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik

Kilde: Grønlands Statistik

Isertunut anisunullu takussutissiaq aallaavigalugu isertunut anisunullu amerlisaataasartut naatsorsorneqarsinnaalerput. Isertunut anisunullu amerlisaatit tassaapput atorfissaqartitsinerup sunniutaanik naatsorsuinerit. Inuit atuinerat annerulterpat assersuutigalugu inoqutigii nioqqutissanik amerlanerusunik atorfissaqartitsillissapput. Nioqqutissat taakku ilai avataaniit eqqunneqartarput, taakkulu ilaannut kalaallit Nunaanni inuussutissarsiortut pilersuisuullutik. Inuilli atuinerannut pilersuinissamut nioqqutissiasat eqqunneqartut taakku kalaallit nunaanni inuussutissarsiortunit atorneqartussaammata inuit atuineranni eqqussuineq tamarmiusoq inuit atuinerannut eqqussuinermit annertunerussaaq.

Takussutissiami 10.3-mi atorneqarfissarpiaanni ataasiakkaani qaffariaatinut eqqussuinermut sullisoqarnerullu toqqaannartumik tamarmiusumillu sunniutaasut isertunut anisunullu amerlisaataasut naatsorsorneqarput. Assersuutigalugu takuneqarsinnaavoq inuit atugaasa qaffariarnerat 30,2 pct. toqqaannartumik eqqussuinermit attuumassuteqassasoq, eqqussuinerli tamarmiusoq 47,5 pct.-ulluni. Inuit atugaanni 1 mio. kr.-nik amerleriarnera taamaalilluni kingunerissavaa toqqaannartumik atuinermut 302.000 kr. nalinginut eqqussisoqassasoq, tassami eqqussinerup tamarmiusup, tunisassiorfinnut tunisassiasat sullissinerillu ilanngullugit 475.000 kr.-nik qaffariaateqassammat. Kalaallit inuussutissarsiutaannit tunisassianik atorfissaqartitsinerup annertusinerata kingunerisaanik inuit 1 mio. kr.-nik atuinerisa qaffariarnerat inuit sulusit 1,8-mik amerleriassapput.

Takussutissiami 10.4-mi inuussutissarsiutini ataasiakkaani anisunik atorfissaqartitsinerup qaffannera eqqussuineranut sulusunullu isertunut anisunullu amerlisaatai naatsorsorneqarput. Suliffeqarfinnit pilersitsiortortunit tunisassiat 1 mio. kr.-nik amerlinerat sulusit inunnik 0,7-nik toqqaannartumik amerlinissaanik kinguneqassaaq. Inuussutissarsiutilli allat atorfissaqartitsinerat aamma qaffassappat inuussutissarsiortut allat isertuinit suliffeqarfiit pilersitsiortorfiusut atorfissaqartitsinerat aamma annertusissaaq. Taamaalilluni sulusit tamarmiusut 0,7-nik amerliinnaratik inunnik 2,9-nik amerlissallutik.

Med udgangspunkt i input-output tabellen er det muligt at beregne en række input-output multiplikatorer. Input-output multiplikatorer er beregninger af de effekter, som en stigning i efterspørgslen vil have. Ved en stigning i det private konsum vil husholdningerne fx efterspørge flere varer. En del af disse varer importeres, en del leveres af de grønlandske erhverv. Da de grønlandske erhverv skal anvende importerede råvarer for at levere til det private konsum, vil det samlede importindhold i det private forbrug blive større end den umiddelbare import til privat konsum.

I Oversigt 10.3 er gengivet input-output multiplikatorer for såvel de direkte som for de samlede effekter på import og beskæftigelse af en stigning i de enkelte endelige anvendelser. Fx kan det ses, at der af en stigning i det private konsum, vil være 30,2 pct. tilknyttet direkte import, mens det samlede importindhold vil være 47,5 pct. En stigning i det private forbrug på 1 million kr. vil medføre, at der importeres for 302.000 kr. til direkte forbrug, idet den samlede import, inklusive varer og tjenester til produktionserhvervene imidlertid øges med 475.000 kr. Som følge af den øgede efterspørgsel efter produkter fra de grønlandske erhverv vil en stigning i det private konsum på 1 million kr. øge beskæftigelsen med 1,8 person.

I Oversigt 10.4 gengives input-output multiplikatorer på import og beskæftigelse af en stigning i efterspørgslen efter de enkelte erhvervs output. En stigning på 1 million kr. efter produkter fra fremstillingsvirksomheder vil resultere i en direkte stigning i beskæftigelsen på 0,7 person. Fremstillingsvirksomhederne vil imidlertid ligeledes øge efterspørgslen efter input fra de andre erhverv, såfremt efterspørgslen fra de andre erhverv også øges. Den samlede beskæftigelse vil dermed ikke blot stige med 0,7 person, men med 2,9 personer.

10.5 TAAGUUTIT PERIAATSILLU

Nuna tamakkerlugu naatsorsuutini taaguutit pingaarnerit assersuutikkut paasiuminarsarneqarsinnaapput. Assersuummi naatsorsuutigineqarpoq piffissami niuernermi pisut pingasuinnaassasut:

- Aalisartut nunami suliffissuarnut aalisakkanik 100 nalinginut tunisissasut
- Nunami suliffissuup aalisakkat tunisassiarissagai niuertarfinnullu 150 nalinginut tunillugit
- Niuertarfiit aalisakkat inoqutigiinnut 300 nalinginut tunisagai

Inuiaqatigiinni tunisassiorneq isertitallu, Tunisassiat Ataatsimut Nalingat/Tunisassiornerup Pilersitaanik Ataatsimut Isertitat, tunngaviatigut pingasoqiusamik naatsorsorneqarsinnaapput:

Tunisassiornerup tamarmiusup nalinga katillugit 550-uvoq (=100+150+300). Tassanngaanniit inuussutissarsiutit tunisassiasap/tunisassiap pisiarineranut aningaasartuutit katillugit 250-usut (=100+150) ilanngaatigineqassapput. Taamaalluni Tunisassiat Ataatsimut Nalingat naatsorsorneqarsinnaavoq, tassalu 300 (=550-250), tunisassiat nalinga tunisassiasanik pisinermi aningaasartuutit ilanngaatigineqarput. Suliffeqarfiit tunisassiornerannit aningaasartuuteqarnerannillu paasissutissat aallaavigalugit nuna tamakkerlugu naatsorsuutini Tunisassiat Ataatsimut Nalingat naatsorsorneqarpat naatsorsuutit tunisassiornermik tunngaveqartutut taaneqassapput.

Peqatigisaanik inuussutissarsiutit isertitatut pilersitaat 300 naleqqatigaa. Isertitat kilisaataatillit inuttallu agguarsinnaavaat. Isertitanut paasissutissat aallaavigalugit nuna tamakkerlugu naatsorsuutini Tunisassiat Ataatsimut Nalingat naatsorsorneqarpat naatsorsuutit isertitanik tunngaveqartutut taaneqassapput.

Kiisalu inoqutigiit 300 nalinginut aalisakkanik atuisinnaanerit takuneqarsinnaavoq. Aningaasarsiornermi tunisassianik sullissinerinillu atuinermit paasissutissat aallaavigalugit nuna tamakkerlugu naatsorsuutini Tunisassiat Ataatsimut Nalingat naatsorsorneqarpat naatsorsuutit atuinermik tunngaveqartutut taaneqassapput. Naatsorsuutigineqarpat nunanit allanit aningaasanik nuussisoqartoq, assersuutigalugu ataatsimut tapiisutinik, taava inuiaqatigiit isertitaat qaffassapput. Nuussineq assersuutigalugu 50-uppat taava inuiaqatigiinni tunisassiornerup pilersitaanik ataatsimut isertitat ator-neqarsinnaasut 350-ussapput (=300+50). Assersuutigalugu nunanit allanit eqqussukkatigut atuinerunissamat periarfissaqalissaaq. Maannakkut isertitat tunngavigalugit nuna tamakkerlugu naatsorsuusanik taaneqartartunik suliqaartoqarpoq, tamanna 1975-p kingorna ajornarunnaarpoq isertitanut akileraaruit eqqunneqarneratigut. Isertitat tunngavigalugit nuna tamakkerlugu naatsorsuusionerme pingaartumik akileraarnermut oqartussat akileraarnermi ilanngaatinullu paasissutissaataannik tunngaveqarput. Taassuma paarlattuanik tunisassiat tunngavigalugit nuna tamakkerlugu naatsorsuusionerme taaneqartartut pingaartumik ingerlatsiviit *tunisassiorlut* ukiumoortumik naatsorsuutaannik tunngaveqarput, taamaattumik tunisassiornermik tunngaveqarnermik taaguut.

Tunisassiat tunngavigalugit nuna tamakkerlugu naatsor-

10.5 BEGREBER OG METODER

Nationalregnskabs hovedbegreber begreber kan illustreres ved et simpelt eksempel. Det forudsættes, at der kun er tre transaktioner i perioden:

- Fiskeriet indhandler fisk til landanlæggene for 100
- Landanlæggene forarbejder fiskene og videresælger dem til detailhandelsledet for 150
- Detailhandelen sælger fiskene til husholdningerne for 300

Produktionen og indkomsten i samfundet (BNP/BFI) kan principielt opgøres tre måder:

Den samlede værdi af produktionen er i alt 550 (=100+150+300). Herfra skal dog fratrækkes de udgifter, som erhvervene har haft på at købe varer fra hinanden på i alt 250 (=100+150). BNP kan således opgøres som produktionsværdien minus udgifter til køb af råstoffer, altså 300 (=550-250). Et nationalregnskab, hvor BNP opgøres ud fra oplysninger om virksomhedernes produktion og omkostninger, siges at være produktionsbaseret.

Den indkomst, der skabes i erhvervene, er samtidig lig med 300. Indkomsten kan fordeles på trawlerejere og besætning. Et nationalregnskab, hvor BNP opgøres ud fra oplysninger om indkomsterne i økonomien, siges at være indkomstbaseret.

Endelig kan det ses, at husholdningerne har mulighed for at forbruge fisk for 300. Et nationalregnskab, hvor BNP opgøres ud fra oplysninger om anvendelsen af varer og tjenester i økonomien, siges at være anvendelsesbaseret. Hvis det antages at økonomien modtager en overførsel fra udlandet, fx et bloktilskud, stiger samfundets indkomst. Er overførselen fx på 50, vil samfundets disponible bruttonationalindkomst være på 350 (=300+50). Det skaber mulighed for øget forbrug gennem fx import fra udlandet. Der udarbejdes et såkaldt indkomstbaseret nationalregnskab, hvilket blev muligt efter 1975, hvor indkomstskatten blev indført. Beregningerne i det indkomstbaserede nationalregnskab bygger primært på oplysninger fra skattemyndighedernes ligningsmateriale.

Et produktionsbaseret nationalregnskab bygger primært på oplysninger fra de *producerende* selskabers årsregnskaber. Det produktionsbaserede nationalregnskab giver et langt mere retvisende billede af produktionens størrelse. Samtidig indeholder det langt flere detaljer om samspillet mellem erhvervene i samfundet samt om anvendelsen af produktionen til eksport, forbrug og investeringer. Det indkomstbaserede nationalregnskab indeholder kun få oplysninger om fx samfundets produktion fordelt på erhverv.

suusiorneq nalinginnaasumik piffissamik atuiffiunerusarput, kisianni inernerisa tunisassiornermi annertussutsit eqqornerusumik takuttittarpaat peqatigisaanillu inuiaqatigiinni inuussutissarsiortut ingerlataannik arlaqarnerusunik ersersitsisunik imaqtartarlutik kiisalu tunisassiat annissuinermut, atuinermut aningaasaliinermullu atorneqarnerat ersersillugu. Maannakkut isertitat tunngavigalugit nuna tamakkerlugu naatsorsuutit assersuutigalugu inuiaqatigiinni inuussutissarsiutit tunisassiorlut agguataarnerannik paasissutissanik ikitsuinnarnik imaqarput.

Naatsorsueqqissaartarfiup ingerlaavartumik naatsorsortagai taamaallaat nuna tamakkerlugu naatsorsuutini inissitsiterinerit pingaarnermik imaqarput, tassa imaaqqoq tunisassiat ataatsimut nalingat, tunisassiornerup pilersitaanik ataatsimut isertitat kiisalu inuiaqatigiit ataatsimut isertitaasa nalingat atorneqarsinnaasut. Taamaattoq maannakkut nuna tamakkerlugu naatsorsuutini pisortat ingerlatsinerat sullissinerallu pillugu sukumiisumik paasissutissiisooqartarpoq, Kalaallit Nunaata aningaasaqarneranut tamanna aamma annertuumik pingaaruteqarmat. Tunisassiorneq tunngavigalugu nuna tamakkerlugu naatsorsuusionerimi immikkut ittumik suliarineqarsimavoq isertunut-anisunullu tabeli 2004-moortoq. Tabeli nittartakkatinni www.stat.gl -imi aaneqarsinnaavoq.

10.6 PAASISSUTISSAT ANNERTUNERUSUT

Nuna tamakkerlugu naatsorsuutit pillugit nunat tamalaat mallittarisassiat ukunani nassaarineqarsinnaapput:

- *European System of Accounts (ESA 1995). Eurostat. Luxembourg 1996*
- *System of National Accounts 1993 (SNA 1993). FN, OECD, Eurostat, IMF og Verdensbanken. 1993*

Nuna tamakkerlugu naatsorsuutit taakkulu atorneqarnissaat pillugu atuagassiat oqinnerumaartut:

- *Nationalregnskabet. Bent Thage og Annette Thomsen. Handelshøjskolens Forlag. 2004.*
- *Nationalregnskab, udenrigshandel og betalingsbalance. Christen Sørensen. Systime 2002.*

Nuna tamakkerlugu naatsorsuutitut attuumassuteqartunik imaqtartut nittartakkat:

www.un.org

www.oecd.org

www.imf.org

www.worldbank.org

www.europa.eu.int/comm/eurostat/

De beregninger, som Grønlands Statistik løbende foretager, omfatter kun nationalregnskabs hovedposter, det vil sige bruttonationalprodukt, (BNP), bruttodefaktorindkomst, (BFI), bruttonationalindkomst (BNI) samt disponibel bruttonationalindkomst. Dog indeholder det nuværende nationalregnskab en grundig belysning af offentlig forvaltning og serviceaktiviteter, som også spiller en betydelig rolle i den grønlandske økonomi. Som et særskilt projekt er der, ifb. med udarbejdelsen af det produktionsbaserede nationalregnskab, opstillet et input-output tabel for år 2004. Tabellen kan hentes på vores hjemmeside: www.stat.gl.

10.6 YDERLIGERE INFORMATION

De internationale retningslinjer for nationalregnskabet findes i:

- *European System of Accounts (ESA 1995). Eurostat. Luxembourg 1996*
- *System of National Accounts 1993 (SNA 1993). FN, OECD, Eurostat, IMF og Verdensbanken. 1993*

Relativt nemme gennemgange af nationalregnskabsystemet og anvendelsen heraf er:

- *Nationalregnskabet. Bent Thage og Annette Thomsen. Handelshøjskolens Forlag. 2004.*
- *Nationalregnskab, udenrigshandel og betalingsbalance. Christen Sørensen. Systime 2002.*

Hjemmesider med nationalregnskabsrelateret indhold:

www.un.org

www.oecd.org

www.imf.org

www.worldbank.org

www.europa.eu.int/comm/eurostat/

Tabel 10.1

Tunisassiornerup pilersitaanik ataatsimut isertitat, tunisassiat ataatsimut nalingat inuiaqatigiillu ataatsimut isertitaasa nalingat

Tabel 10.1

Bruttofaktorindkomst, bruttonationalprodukt og bruttonationalindkomst

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	
	Mio. kr.										
1 Sullisorisat akissarsiaat 1)	6.266	6.452	6.896	7.098	7.312	7.600	7.909	8.101	8.446	8.752	1 Aflønning af ansatte 1)
2 Tunisassiornikkut ataatsimut isertitat 2)	1.453	1.450	1.664	1.911	1.909	1.795	1.888	1.970	2.096	2.172	2 af produktionen 2)
3 BFI (1+2)	7.720	7.902	8.560	9.009	9.222	9.395	9.797	10.071	10.542	10.924	3 BFI (1+2)
4 Tunisassiornikkut nioqqutissanillu eqqussuinikkut akileraarutaasut	628	669	687	672	655	595	628	665	658	692	4
5 Tapissutit	643	678	619	647	654	593	570	624	564	553	5 Subsidier
6 BNP (3+4 -5)	7.705	7.893	8.627	9.033	9.223	9.397	9.855	10.112	10.636	11.063	6 BNP (3+4 -5)
7 Qallunaat nunaannut nuna-nullu allanut nuussinerit 3)	200	200	200	242	242	242	242	242	242	242	7 Overførser til Danmark og øvrige udland 3)
8 BNI (6 -7)	7.505	7.693	8.427	8.791	8.981	9.155	9.613	9.870	10.394	10.821	8 BNI (6 -7)
9 Naalagaaffiup aningaasartuutai 4)	3.189	3.248	3.302	3.393	3.474	3.638	3.607	3.662	3.766	3.866	9 udgifter 4)
Taakk. Ataats. tapiissutit	2.575	2.654	2.725	2.793	2.877	2.952	3.006	3.069	3.120	3.202	Heraf bloktilskud
10 Inuiaqatigiit ataatsimut isertitaat atorreqarsinnaasut (8+9)	10.694	10.942	11.741	12.185	12.455	12.793	13.222	13.531	14.160	14.687	10 Disponibel BNI (8+9)
11 Pisortat ingerlatsinikkut sullisinikkullu atuinerat 4)	4.154	4.337	4.530	4.754	5.098	5.237	5.319	5.226	5.568	5.941	11 Forbrug i offentlig forvaltning og service 4)
12 Tamakkilsumik pisortanit ingerlatsinikkut sullisinikkullu ileqqaagaqarneq 4)	730	780	940	1.138	731	786	808	1.022	967	856	12 Bruttoopsparing i offentlig forvaltning og service 4)
13 BNP-1981-mi akit naleqq.	131,2	133,0	142,4	144,2	145,3	144,6	146,1	147,5	151,5	152,9	13 BNP indekseret i 1981-priser
14 BNP-1981-mi akit annertuss. 5)	7,8	1,4	7,1	1,3	(1,0)	(0,3)	2,6	1,0	2,6	1,0	14 BNP-vækstrate, 1981-priser 5)
15 BNP/Inum. ataats. 6)	137.406	140.704	153.647	160.306	163.056	165.542	173.171	179.333	179.333	193.345	15 BNP pr. indbygger i kr. 6)
16 Atuisunut akinut naleqqersuut 7)	207	209	214	221	228	233	238	242	248	255	16 Deflator 7)
17 Inuit ikinn.	56.082	56.106	56.185	56.394	56.609	56.765	56.912	56.935	56.775	56.500	17 Middelfolketal

Malugluk: Akunnaallisaanerit malitsigisaannik tabelimi kisitsisit katinnerat tamakkilsumit nikingasinnaavoq. Imm. 4, 9, 11 aamma 12 eqqarsaatigalugit kisitsisit Pisortat aningaasaataannit. 1995-miit 2003-mut imm. 13-mut 14-mut 15-mullu kisitsisit siusinnerusukkat naatsorsuinernut sanilliullugit iluarsisaapput.

Nassuiaatit: 1) Akileraarutinit naatsorsoqqissaakkat. 2) Akileraarutinit naatsorsoqqissaakkanit aamma inissianik atuinermik ilaatigut missingikkanit naatsorsukkat. 3) 1989-miit missingerneqartalerput isaasut aniasullu pillugit naatsorsukkat amigaa-tigineqarmata. 4) Umiaarsuarnut aalisarnermik nakkutillissutitut aningaasartuutit ilannngullugit. 5) Pct./ukioq. 6) Akit ingerlaavartut 100-nut akunnaallissakkat. 5) Nioqqutissat akiinut naleqqersuut, ukiumut agguaqatigiissinnera 1981=100.

Najoqqutaq: Naatsorsoeqqissaartarfik

Anm.: Som følge af afrundinger kan summen af tallene i tabellerne afvige fra totalen. Tal vedr. pkt. 4, 9, 11 og 12 for 1995-1997 fra Offentlige finanser. Tal for pkt. 13, 14 og 15 for 1995-2003 er korrigeret i forhold til tidligere opgørelser.

Noter: 1) Beregnet ud fra skattestatistikken. 2) Beregnet ud fra skattestatistikken og delvist skønnet vedr. boligudnyttelse. 3) Fra 1996-2000 skønnet på grund af manglende betalingsbalanceopgørelse. For årene 2001-2002 er anvendt samme skøn, som Selvstyrekommissionens beregnede i arbejdsrapport 'Pengestrømme mellem Grønland og Danmark' på baggrund af 2001-data. Under antagelse af, at de væsentligste finansielle transaktioner finder sted mellem Grønland og Danmark. 4) Incl. udgifter vedr. fiskeriinspektionsskibe. Bruttoopsparingen er revideret i forhold til 1997. 1981=100. 5) Pct./år. 6) Løbende priser og afrundet til hele hundreder. 7) Forbrugerprisindeks, årets gennemsnit.

Kilde: Grønlands Statistik